

امتحانات متمرکز تکمیلی (سطح ۳)

نیم‌سال اول ۹۵-۹۴

رشته‌های فلسفه، کلام، امامت و مهدویت ورودی مهر ۹۴

مهر مدرسه

ردیف:		
نام و نام خانوادگی: ۱۰ صبح	نمره: ۱۴	مست: ۷۰ دقیقه
شناسه یا نام مصحح اول	نمره به عدد	نمره به حرف
شناسه یا نام مصحح دوم	نمره به عدد	نمره به حرف

کد آنگان:	۳۹۴۱/۱۳
تاریخ:	۱۳۹۴/۱۰/۱۶
عنوان:	اصول فقه ۱
کتاب:	اصول فقه مظفر
محدوده:	جلد اول و دوم: ملازمات عقلی: اقسام دلیل عقلی، مستقلات عقلیه (ص ۲۹۷-۲۶۱) غیر مستقلات عقلیه: مبحث مقدمه واجب (ص ۳۵۴-۳۱۷)

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد ملی: مدرسه علی: شهرتان: استان:

۱- مقصود از عبارت «هو القیاس المصطلح علیه عند الاصولیین» چیست؟ ص ۲۶۳

۰/۵

الف. استحسان

ب. تمثیل

ج. استقراء

د. قیاس

۲- ملاک اختلاف عقل عملی و عقل نظری کدام است؟ ص ۲۷۸

۰/۵

الف. عقل

ب. عاقل

ج. نظر و عمل

د. شیء درک شده

۳- کدام یک از معانی حسن و قبح موضع نزاع اشاعره و عدلیه است؟ ص ۲۷۲ تا ۲۷۵

۰/۵

الف. مدح و ذم افعال غیر اختیاری

ب. ملائم و منافر با نفس بودن

ج. مدح و ذم افعال اختیاری

د. کمال و نقص برای نفس

۴- در چه صورتی اندراج بحث مقدمه واجب در مباحث الفاظ مناسب است؟ ص ۳۱۷

۰/۵

الف. تلازم بین وجوب عقلی و شرعی بین باشد.

ب. تلازم بین وجوب عقلی و شرعی غیر بین باشد.

ج. تلازم بین وجوب عقلی و شرعی بین بالمعنی الاعم باشد.

د. تلازم بین وجوب عقلی و شرعی بین بالمعنی الاخص باشد.

۵- هر کدام از «قدرت» و «سفر» نسبت به حج چه نوع مقدمه‌ای محسوب می‌شود؟ ص ۳۲۸

۰/۵

الف. وجوب - واجب

ب. واجب - وجوب

ج. واجب - واجب

د. وجوب - وجوب

۶- نظر مصنف در مقدمه واجب چیست؟ ص ۳۵۱

۰/۵

الف. التفصیل بین السبب و غیره

ب. التفصیل بین الشرط الشرعی

ج. عدم الوجوب مطلقاً

د. الوجوب مطلقاً

۷- ملازمه حکم عقل و حکم شرع را در دو مبحث مستقلات عقلی و غیر مستقلات عقلی تبیین کنید. ص ۲۶۵ - ۲ نمره

۲

جواب: در مبحث مستقلات به این معناست که فعلی را که عقل مستقلاً حکم به حسن و یا قبح آن داده است آیا عقل دوباره حکم به تلازم این حکم عقلی با حکم شرعی می‌کند یا نه.

در مبحث غیر مستقلات به این معناست که فعلی را که عقل با استفاده از شرع واجب دانسته مثلاً مقدمه فعلی را بخاطر وجوب شرعی خود فعل، عقلاً واجب دانست آیا دوباره عقل این وجوب عقلی را ملازم با وجوب شرعی آن می‌داند یا نه؟

۸- تفاوت علیت و اقتضاء عنوان برای حکم را همراه با مثال توضیح دهید. ص ۲۸۵ و ۲۸۶ - ۲ نمره

۲

جواب: منظور از علیت عنوان این است که عنوان به ذاته تمام موضوع برای حکم به حسن و یا قبح است. مانند عدل که تمام موضوع برای حکم به حسن آن است. و مراد از اقتضاء این است که عنوان به خودی خود مقتضی حکم عقلاء به حسن و یا قبح آن است اگر چه ممکن است به خاطر امر دیگر حکم به خلاف آن شود. مثلاً احترام به دوست که به خودی خود ممدوح عقلاء است اگر چه ممکن است به سبب امری مانند ظالم بودن دوست تقبیح گردد.

۹- امر مولوی و ارشادی چیست و به نظر مصنف آیه شریفه «اطيعوا الله و الرسول» (ال عمران: ۳۲) چه امری است؟ توضیح دهید. ص ۲۹۴ - ۲ نمره

۲

جواب: امر مولوی، امری است که از جانب مولی از آن جهت که مولاست صادر شده و لازم‌الاتباع است. (۰/۲۵ نمره) و امر ارشادی، امری است از جانب مولا و برای ارشاد عقل صادر شده است. (۰/۲۵ نمره) از نظر مرحوم مظفر حق مطلب آن است که امر مزبور ارشادی می‌باشد و دلیل اول بر ارشادی بودن (امر) آن است که همیشه مولی و شارع بداعی آنکه مکلف را بسوی عمل برانگیزاند امر صادر می‌نماید در مورد نزاع فرض این است که عقل حسن اطاعت را درک نموده و همین درک عقل کافی است که مکلف وادار گردد و تصمیم انجام عملی را که از اوامر مولاست را بگیرد و نیازی وجود ندارد که شارع به عنوان مولی امر مولوی صادر کند و به عبارتی مکلف با حکم عقل به سوی عمل هل داده شده است و لازم نیست که برای هل دادن مکلف، مولی امر صادر نماید و حتی (امر) مولوی لغو خواهد بود، چه آنکه تحصیل حاصل لازم می‌آید، یعنی مکلف با حکم عقلی به سوی عمل (هل) داده شده است و اگر امر مولوی برای (هل) دادن مکلف صادر شود تحصیل حاصل است. (۱/۵ نمره)

۱۰- عبارت «ان یکون معنی التبعية ترشح الوجوب الغیری من الوجوب النفسی لذی المقدمه علی وجه یکون معلولا له» را شرح دهید و استدلال مشهور علماء درباره تبعیت وجوب غیری را بنویسید. ص ۳۲۳ - ۲ نمره

۲

جواب: ممکن است معنای تبعیت، ترشح وجوب غیری از وجوب نفسی ذی المقدمه باشد به گونه‌ای وجوب غیری معلول وجوب نفسی و منبعث از آن باشد، همان‌طور که اثر منبعث از مؤثر تکوینی‌اش می‌باشد نظیر انبعاث حرارت از آتش. (۰/۵ نمره)

همین معنا از تبعیت، مورد نظر علماء اصول است و لذا گفته‌اند وجوب مقدمه در اطلاق و اشتراط تابع وجوب ذی‌المقدمه است زیرا معلول آن است و معلول هرگز محقق نمی‌شود مگر آنجا که علتش محقق گردد و اگر علتش تحقق یابد، معلول لزوماً بایستی محقق گردد و نمی‌تواند تخلف کند. و نیز علماء در تعلیل امتناع وجوب مقدمه قبل از وجوب ذی‌المقدمه گفته‌اند که این به خاطر این است که وجود معلول قبل از وجود علتش محال است. (۱/۵ نمره)

۱۱- عدم معلولیت وجوب مقدمه بر وجوب ذی‌المقدمه را توضیح دهید. ص ۳۴۰ - ۱/۵ نمره

۱/۵

جواب: امر (چه نفسی و چه غیری) فعل امر است و امر علت تامه آن است و هر امری مسبوق به شوق انجام مأموریه است توسط مأمور که در امر وجود دارد به این معنا که اگر مولی شوق به انجام فعلی از مکلف داشته باشد امر از او صادر می‌شود. حال اگر ما قائل به وجوب مولوی «مقدمه واجب» شدیم ضرورتاً مولی شوق به انجام مقدمه از طرف مکلف را داشته و همین شوق مولی علت وجوب مقدمه می‌شود نه اینکه وجوب ذی‌المقدمه علت وجوب مقدمه بشود.

۱۲- نظر مصنف را درباره وجوب غیری توضیح دهید. ثمره بحث در مورد روایاتی که امر به مقدمه واجب کرده‌اند را بیان کنید. ص ۳۵۴ - ۱/۵ نمره

۱/۵

جواب: از نظر مصنف، وجوب غیری نداریم زیرا امر به ذی‌المقدمه انگیزه عمل به مقدمه را هم فراهم می‌کند و دیگر نیازی به امر مولوی برای مقدمه نیست. (۰/۷۵ نمره) و لذا روایاتی که امر به مقدمه واجب کرده‌اند به امر ارشادی حمل می‌شوند و دلالت بر وجوب غیری نمی‌کنند. (۰/۷۵ نمره)